

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Från kris till kraft – återstart för kulturen (Ku2021/02071)

Sammanfattning

Region Kronoberg har av kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Region Kronoberg tillstyrker till stora delar utredningens förslag men betonar vikten av utökad flernivåstyrning i enlighet med kultursamverkansmodellens grundläggande principer och adekvat finansiering av modellen för att nå de nationella målen.

Synpunkter

Region Kronobergs remissyttrande har beretts tillsammans med regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige.

Regionsamverkan Sydsverige betonar vikten av utökad flernivåstyrning i enlighet med kultursamverkansmodellens grundläggande principer och adekvat finansiering av modellen för att nå de nationella målen och säkerställa kultur i hela landet. Staten behöver ha tillit till modellen, värna den i kristider och använda den för återuppbyggnad och utveckling när krisen är över. Regionsamverkan Sydsverige är positiv till att kulturen på ett tydligare sätt definieras som ett välfärdsområde men saknar i utredningen konkreta förslag för att uppnå detta.

Kulturens centrala samhällsvärde behöver synliggöras

I kapitlet lyfts behovet av att kulturen på ett tydligare sätt definieras som ett välfärdsområde och inkluderas i arbetet med framtidens välfärd på statlig, regional och kommunal nivå. Ambitionen är hög men det saknas i utredningen konkreta förslag för att uppnå detta.

Förslag för kulturens återstart – återstartsstipendier

Stipendier riktade direkt till enskilda kulturskapare har haft stor betydelse under pandemin och Region Kronoberg tillstyrker behovet av dem även i en återstart av kulturen. Det är dock av hög vikt att bidragsgivande organisationer arbetar aktivt med att nå ut till kulturskapare i hela landet.

Förslag för kulturens återstart – förstärkning för utveckling och återstart inom kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellens ändamål enligt förordning 2010:2012 är att ”bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.” Det är regionerna som ansvarar för bidragsgivningen i enlighet med förordningen.

Det är rimligt att i en analys lyfta argument till varför kultursamverkansmodellen behöver statligt stöd för återstart. Att genom statlig styrning peka på vad medlen ska användas till är däremot ett avsteg från kultursamverkansmodellens ändamålsparagraf. Utifrån argumenten är dessutom återstartsstödet till kultursamverkansmodellen underfinansierat. Region Kronoberg vill betona vikten av att kultursamverkansmodellens grundläggande principer följs och att adekvat finansiering tillkommer.

Långsiktig förstärkning av kulturens ekonomiska förutsättningar – stärk kultursamverkansmodellen

För att långsiktigt stärka kultursamverkansmodellen behövs en ökad statlig finansiering. Under många år har regioner och kommuner stått för den ekonomiska utvecklingen inom modellen. Staten behöver göra ytterligare ekonomiska insatser för att motsvara de som skett på kommunal och regional nivå och därefter säkerställa både möjligheter till nya gemensamma satsningar som årlig uppräkningsnivå med pris- och löneutveckling.

Förbättra förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar

Region Kronoberg tillstyrker förslagen på området men vill understryka vikten av gemensamt ansvarstagande mellan kulturdepartementet och näringsdepartementet.

Stärk kulturskolan och kultur i skolan

Region Kronoberg tillstyrker förslagen på området men vill särskilt betona vikten av att ge Skolverket i uppdrag att samarbeta med kulturområdet då det är en nyckelinsats för att nå målen kring likvärdig tillgång till kultur för barn och unga. Kulturområdet erbjuder ett rikt utbud som utgår från läroplanen, den pusselbit som saknas är skolans möjlighet att ta emot erbjudandet. Region Kronoberg vill även framföra vikten av en nära samverkan med regionerna och kommunerna för att stödja barns rätt till kultur i skolan som en del i arbetet för breddat deltagande och minskad snedrekrytering i kulturlivet.

Utveckla kulturpolitikens inriktning

Det finns förslag kring specifika nationella strategier för delar av kulturområdet. Region Kronoberg anser att det finns behov av ett samlat grepp kring statens mål med kulturområdet. Det finns lärdomar att dra av näringsdepartementets modeller för samverkan med regionerna kring det regionala tillväxtuppdraget i form av samsyn kring långsiktiga målsättningar och gemensamma utmaningar grundat i en flerårig nationell strategi för hela området med koppling till de regionala utvecklingsstrategierna.

Region Kronoberg anser att kultursamverkansmodellen inte behöver utredas. Arbetet bör snarare i högre utsträckning ske utifrån modellens ändamål och intention för att ta tillvara kultursamverkansmodellens potential som verktyg för flernivåstyrning. Staten behöver ha tillit till modellen, värna den i kristider och använda den för återuppbyggnad och utveckling när krisen är över. Det är genom samverkan som vi bygger ett starkt och livskraftigt Kultursverige. En stabil struktur för effektivt resursutnyttjande i både kris och utveckling behöver säkerställas. Vid statliga satsningar bör kultursamverkansmodellen övervägas som modell för genomförande för att undersöka om regionerna kan bidra till måluppfyllelsen.

Utökad samverkan mellan den regionala och nationella nivån skapar mer effektivitet i de offentliga resurserna. I dagsläget har regionala och statliga medel ibland brukats för att möjliggöra för kommuner att ansöka om andra statsbidrag. Detta istället för att nyttja regionernas uppbyggda infrastruktur för att säkerställa att statsbidragen når ut även till de minsta kommunerna i landet. Region Kronoberg önskar ett närmare samarbete med staten inom ramen för kultursamverkansmodellen för att nå de nationella kulturpolitiska målen.

Barnrättsperspektiv

En enkel prövning av barnets bästa har genomförts. Region Kronoberg uppskattar att en bedömning har gjorts av att förslaget bidrar till likvärdiga villkor för alla barn, jämlikhet och förbud mot diskriminering samt bidrar till barns rätt till liv, överlevnad och goda förutsättningar för barnens optimala utveckling. Region Kronoberg uppskattar även att en bedömning har gjorts av att förslaget bidrar till rätt till utbildning, vila, lek, kultur och fritid. Region Kronoberg saknar dock information om hur barns åsikter har inhämtats som en del av framtagandet av remissunderlaget.